

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2008-2009

2 DECEMBER 2008

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Rwanda tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontduiken en het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol, ondertekend te Kigali op 16 april 2007

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN EN VOOR DE LANDSVERDEDIGING UITGEBRACHT DOOR MEVROUW ZRIHEN

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2008-2009

2 DÉCEMBRE 2008

Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République du Rwanda tendant à éviter la double imposition et à prévenir la fraude et l'évasion fiscales en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, signés à Kigali le 16 avril 2007

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES ET DE LA DÉFENSE PAR MME ZRIHEN

Samenstelling van de commissie / Composition de la commission :

Voorzitter / Présidente : Marleen Temmerman.**Leden / Membres :**

CD& N-VA	Sabine de Bethune, Els Schelfhout, Miet Smet, Elke Tindemans.
MR	Alain Destexhe, Philippe Monfils, François Roelants du Vivier.
Open VLD	Margriet Hermans, Paul Wille.
Vlaams Belang	Jurgen Ceder, Karim Van Overmeire.
PS	Anne-Marie Lizin, Olga Zrihen.
SP.A-VI. Pro	Geert Lambert, Marleen Temmerman.
CDH	Jean-Paul Procureur.
Écolo	Josy Dubié.

Plaatsvervangers / Suppléants :

Wouter Beke, Nahima Lanjri, Pol Van Den Driessche, Els Van Hoof, Tony Van Parys.
Jacques Brotchi, Alain Courtois, Marie-Hélène Crombé-Berton, Christine Defraigne.
Nele Lijnen, Martine Taelman, Patrik Vankrunkelsven.
Anke Van dermeersch, Freddy Van Gaever, Joris Van Hauthem.
Sfia Bouarfa, Joëlle Kapompolé, Philippe Mahoux.
Bart Martens, Guy Swennen, Myriam Vanlerberghe.
Anne Delvaux, Marc Elsen.
José Daras, Isabelle Durant.

*Zie :***Stukken van de Senaat :****4-947 - 2007/2008 :**

Nr. 1 : Wetsontwerp.

*Voir :***Documents du Sénat :****4-947 - 2007/2008 :**

N° 1 : Projet de loi.

I. Inleiding

De commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergaderingen van 18 november en 2 december 2008.

II. Inleidende uiteenzetting door de vertegenwoordiger van de minister van Financiën

Deze Overeenkomst is in ruime mate gebaseerd op het modelverdrag dat door de OESO werd opgesteld, net zoals de Overeenkomst met de Democratische Republiek Congo (DRC) tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontduiken en het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol, ondertekend te Brussel op 23 mei 2007 (stuk Senaat, nr. 4/946/1).

In de Overeenkomst met de Democratische Republiek Congo (DRC) werd een clausule van de meest begunstigde natie opgenomen. Die bepaalt dat, wanneer in een overeenkomst die later tussen de DRC en een andere lidstaat van de Europese Unie wordt gesloten, de DRC een lagere bronbelasting op roerende inkomsten (dividenden, interesten of royalty's) accepteert, dit tarief automatisch ook zal gelden voor België. De overeenkomst met Rwanda bevat geen soortgelijke clausule.

Wanneer een vennootschap, onderworpen aan de Belgische vennootschapsbelasting, dividenden uit die twee landen ontvangt, zijn deze voor haar belastingvrij, hoewel de winst waardoor het Congolese of Rwandese dochteronderneming ze heeft kunnen uitkeren niet is belast omdat ter plaatse een regeling is ingevoerd om de economische ontwikkeling van die landen te stimuleren.

III. Bespreking

De heer Dubié wenst te weten of een Belgisch investeerder die inwoner is van de DRC en die niet in de DRC belast wordt, evenmin in België belast wordt.

De vertegenwoordiger van de minister van Financiën antwoordt dat, zelfs wanneer de Congolese vennootschap die dividenden uitkeert in de DRC die belastingvrij zijn vanwege een regeling ter bevordering van de economische ontwikkeling, de dividenden die de aandeelhouder in België ontvangt ook belastingvrij zijn. Dat geldt alleen voor de dividenden die door vennootschappen worden ontvangen en niet voor natuurlijke personen. Tevens vereist de Overeenkomst een minimumparticipatie van 25 %.

Mevrouw de Bethune wenst het algemeen beleid van België te kennen inzake dit type van overeenkomsten. Met hoeveel en met wat voor soort landen is

I. Introduction

La commission a examiné le projet de loi qui fait l'objet du présent rapport au cours de ses réunions des 18 novembre et 2 décembre 2008.

II. Exposé introductif du représentant du ministre des Finances

La Convention en vue s'inspire largement du modèle de convention élaboré par l'OCDE, tout comme la Convention avec la République démocratique du Congo (RDC) d'éviter la double imposition et de prévenir la fraude et l'évasion fiscales en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, signés à Bruxelles le 23 mai 2007 (doc. Sénat, n° 4/946/1).

Une clause de la nation la plus favorisée a été prévue dans la Convention avec la République démocratique du Congo (RDC). A terme de celle-ci, si, dans le cadre d'une convention conclue ultérieurement entre la RDC et un autre État membre de l'Union européenne, la RDC accepte des taux de retenue à la source inférieurs en matière de revenus mobiliers (dividendes, intérêts ou redevances), ceux-ci s'appliqueront automatiquement vis-à-vis de la Belgique. Il n'y a pas de clause analogue dans la Convention avec le Rwanda.

Les dividendes en provenance de ces deux pays que reçoit une société qui est un résident de la Belgique sont exonérés dans son chef bien que les bénéficiaires grâce auxquels la filiale congolaise ou rwandaise a pu effectuer la distribution n'aient pas été imposés en raison d'un régime local destiné à favoriser le développement économique de ces pays.

III. Discussion

M. Dubié souhaite savoir si un investisseur belge résident en RDC qui n'est pas taxé en RDC, ne sera pas taxé non plus en Belgique.

Le représentant du ministre des Finances répond que, même si la société congolaise distribuant des dividendes est exonérée en RDC en vertu d'un régime y encourageant le développement économique, les dividendes que l'actionnaire reçoit en Belgique seront exonérés. Cela vaut uniquement pour les dividendes perçus par des sociétés et pas pour les personnes physiques. En outre, la Convention exige une participation minimale de 25 %.

Mme de Bethune aimerait connaître la politique générale de la Belgique par rapport à ce type de conventions. Avec quels types de pays la Belgique

België in onderhandeling voor het afsluiten van dergelijke overeenkomst? Zijn er nog andere partnerlanden inzake ontwikkelingssamenwerking buiten DRC en Rwanda, met wie België een dergelijke overeenkomst wil afsluiten?

De vertegenwoordiger van de minister van Buitenlandse Zaken antwoordt dat België met meer dan tachtig landen overeenkomsten tot voorkoming van dubbele belasting heeft afgesloten die intussen in werking zijn getreden. Daarnaast zijn er overeenkomsten met 11 andere landen die wel ondertekend maar nog niet in werking zijn getreden. Het gaat hierbij niet alleen om ontwikkelingslanden.

De heer Dubié wenst te weten waarom er uitzonderingen zijn opgenomen ten opzichte van de standaardovereenkomst van de OESO.

Mevrouw Zrihen vraagt hoe de clause van de meest begunstigde natie in die situatie kan gelden.

De vertegenwoordiger van de minister van Financiën antwoordt dat die clause over roerend inkomen gaat, dus dividenden, interesten en royalty's. De maximale bronbelasting in de Overeenkomst is vrij hoog en om budgettaire redenen wou de DRC het niet verminderen. Indien in een latere overeenkomst een lager maximaal tarief wordt aanvaard, zal dat ook voor België gelden.

Mevrouw Zrihen stelt vast dat de Spaarrichtlijn er inzake spaarfiscaliteit geen bezwaar tegen heeft dat de lidstaten bronheffingen toepassen. Wat is de weerslag op de tekst van de Overeenkomst?

De vertegenwoordiger van de minister van Financiën antwoordt dat België al zijn bevoegdheden inzake belastingen behoudt. De Spaarrichtlijn strekt om de belasting te verzekeren, terwijl de overeenkomst strekt om dubbele belasting te voorkomen.

De heer Dubié meldt dat het principe van de forfaitaire belastingvrije som (FBB) gigantische fiscale fraudes mogelijk heeft gemaakt. Hij wenst te weten of met de Overeenkomst dat soort misbruik de kop kan worden ingedrukt.

De vertegenwoordiger van de minister van Financiën legt uit dat punt 4 van het Protocol bij de Overeenkomst met de DRC, bepaalt dat artikel 22, § 2 (b), over de vrijstelling in België van de dividenden die uit Congo afkomstig zijn en die geïnd worden door Belgische vennootschappen, niet geldt voor een inwoner van België wiens werkzaamheden of investeringen in de Democratische Republiek Congo voornamelijk als doel hebben om onrechtmatig voordeel te halen uit de bepalingen van voornoemde paragraaf (stuk Senaat, nr. 4- 946/1, blz. 43).

négocie-t-elle la conclusion d'une telle convention et avec combien de pays des négociations sont-elles en cours? En dehors de la RDC et du Rwanda, y a-t-il encore d'autres pays partenaires de la coopération au développement avec lesquels la Belgique souhaite conclure une telle convention?

Le représentant du ministre des Affaires étrangères répond que le nombre de pays avec lesquels la Belgique a conclu des conventions tendant à éviter la double imposition, qui sont déjà entrées en vigueur, dépasse les quatre-vingts. Elle a par ailleurs également signé avec onze autres pays des conventions qui ne sont pas encore entrées en vigueur. Les pays concernés ne sont pas uniquement des pays en développement.

M. Dubié souhaite savoir pourquoi des exceptions ont été prévues par rapport au modèle de l'OCDE.

Mme Zrihen demande comment la clause de la nation la plus favorisée peut être de mise dans cette situation.

Le représentant du ministre des Finances répond que cette clause concerne les revenus mobiliers donc les dividendes, les intérêts et les redevances. Le niveau maximal de retenue à la source prévu dans la Convention est assez élevé et, pour des raisons budgétaires, la RDC ne voulait pas le diminuer. Si dans une convention ultérieure, un taux maximal plus bas est octroyé, il sera aussi d'application pour la Belgique.

Mme Zrihen constate qu'en matière de fiscalité de l'épargne, la directive « épargne » ne fait pas obstacle à ce que les États membres prélèvent des retenues à la source. Quel est l'impact sur le dispositif de la Convention?

Le représentant du ministre des Finances répond que la Belgique conserve toutes ses compétences en matière d'impôt. La « directive épargne » tend à assurer l'imposition tandis que la convention tend à éviter les doubles impositions.

M. Dubié signale que le principe de la quotité forfaitaire exemptée d'impôt (QFIE) a permis des fraudes fiscales gigantesques. Il souhaite savoir si la Convention permet de réprimer ce type d'abus.

Le représentant du ministre des Finances explique que le point 4 du Protocole de la Convention avec la RDC faisant suite à la Convention prévoit que l'article 22, § 2(b) concernant l'exemption en Belgique des dividendes de source congolaise perçus par des sociétés belges ne s'applique pas à un résident de la Belgique dont les activités ou investissements en République Démocratique du Congo ont pour but essentiel de bénéficier abusivement des dispositions dudit paragraphe. (doc. Sénat, n° 4-946/1, p. 43)

Een soortgelijke bepaling tegen misbruik staat in punt 5 van het Protocol bij de Overeenkomst met Rwanda.

IV. Stemmingen

De artikelen 1 en 2, alsook het wetsontwerp in zijn geheel, worden aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding

De heer Dubié heeft zich onthouden omdat hij meent dat, anders dan het opschrift van de Overeenkomst, die strekt tot het voorkomen van het ontduiken en het ontgaan van belastingen, doet vermoeden, de bepalingen van de Overeenkomst dergelijke praktijken niet beletten.

Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De rapporteur,

Olga ZRIHEN.

De voorzitter,

Marleen TEMMERMAN.

*
* *

**De door de commissie aangenomen tekst
is dezelfde als de tekst
van het wetsontwerp
(stuk Senaat, nr. 4-947/1 - 2007/2008)**

Une disposition anti-abus analogue figure au point 5 du Protocole faisant suite à la Convention avec le Rwanda.

IV. Votes

Les articles 1er et 2 ainsi que l'ensemble du projet de loi ont été adoptés par 8 voix et 1 abstention.

M. Dubié s'est abstenu parce qu'il estime que contrairement à l'intitulé de la Convention qui vise à prévenir la fraude et l'évasion fiscales, les dispositions de la Convention n'empêchent pas de telles pratiques.

Confiance a été faite à la rapporteuse pour la rédaction du présent rapport.

La rapporteuse,

Olga ZRIHEN.

La présidente,

Marleen TEMMERMAN.

*
* *

**Le texte adopté par la commission
est identique au texte
du projet de loi
(doc. Sénat, n° 4-947/1 - 2007/2008).**